

Nasjon og union – symbolikk og ritualer i Norge og Sverige 1800-2005

Konferanse på Voksenåsen 4.-5.november 2004

Arrangører:

Prosjekt 1905, Historisk institutt, Universitetet i Oslo

Forskningsavdelingen, Diakonhjemmets Høgskolesenter

Voksenåsen

Svensk brevkort i anledning Oscar IIs 75-årsjubileum i 1904, med kongens motto: «Brödrafolkens väl». (Nasjonalbiblioteket, Billedsamlingen)

De nasjonale symboler og ritualer er mange både i Norge og Sverige, og de har en lang historie. Også den svensk-norske unionen 1814-1905 etablerte sine symboler – et unionsflagg, et unionsvåpen, portrettet av den felles konge - og fikk sin unionsdag – 4. november. Så sent som i 1904 ble unionens 90-årsdag forsiktig feiret i begge land. Men hvordan var forholdet mellom unionens og de to nasjonenes symboler og ritualer, hva formet de nye unionssymbolene, og hvordan ble det nasjonale og unionelle påvirket under brytningene mellom de to? I dag er unionen og dens symboler og ritualer for lengst forsvunnet, og det nasjonale står under press, også fra en union av europeisk format, som forsøker å utbre sine egne symboler, som EU-flagg, -dag og -sang.

Nå står vi dessuten overfor nye utfordringer: Hvordan fungerer de hevdvunne nasjonale symboler og ritualer – som både kan være inkluderende og ekskluderende – i et multietnisk samfunn?

Hundre år etter unionsoppløsningen vil det svensk-norske nettverksprosjektet *Prosjekt 1905: svensk-norske relasjoner i 200 år* se nærmere på unionstidens symboler og ritualer og kaste blikket fremover til vår egen tid.

Torsdag 4.november:

Fra kl 12.00 Registrering

Kl 13.00-14.00 *Innledende foredrag*

Kl 13.00 Velkommen v/Øystein Sørensen

Kl 13.10 **Barbro Blehr: Symboler, ritualer og nasjonale prosjekter**

Kl 13.30 **Svein Ivar Angell: Nasjonale symboler og nasjonalstatlig utvikling i Norge og Sverige**

Kl 13.50 Diskusjon

Kl 14.05 Kaffepause

Kl 14.15-16.00 Sesjon 1: *Flaggbruk og flaggstrid*

Kl 14.15 **Ånund Brottveit: Med flagget i ansiktet: festnasjonalisme og skandinavisk supporterkultur**

Kl 14.45 **Ole Kristian Grimnes: Flagget mellom nasjon og union: unionsflaggets historie**

Kl 15.15 **Marius Hofstad og Øystein Imsen: Flaggsaken på 1890-tallet: splittelse og samling**

Kl 15.45 Diskusjon

Kl 16.00 Kaffepause

Kl 16.15-18.15 Sesjon 2: *Nasjonaldager i utvikling*

Kl 16.15 **Ruth Hemstad: 4. november-feiringen og andre unionsdager**

Kl 16.45 **Brit Marie Hovland: 17. mai fra nasjonal til internasjonal**

Kl 17.15 **Jonas Frykman: Den svenska nationaldagen 6. juni - lokale initiativ**

Kl 17.45 Diskusjon

Kl 19.30 Middag

Fredag 5.november

Kl 09.00-10.45 Sesjon 3: *Kongemakt og symbolpolitikk*

Kl 09.00 **Roald Berg: Stortinget og Fredriksten festning 1814-1905: Symbolpolitikken seier**

Kl 09.30 **Ann Grönhammar: Unionskungen som symbol för nation och union**

Kl 10.00 **Tor Bomann Larsen: Fra unionelt til nasjonalt symbol: Kongehusene i Norge og Sverige i 1905**

Kl 10.30 Diskusjon

Kl 10.45 Pause

Kl 11.00-12.15 Sesjon 4: *Monumenter og historiebruk*

Kl 11.00 **Anne Helene Høyland Mork: Historien i skolen: Unionen i norske og svenske skolebøker før og etter 1905**

Kl 11.30 **Peter Aronsson: Norske og svenske monumenter i et unionsperspektiv**

Kl 12.00 Diskusjon

Kl 12.15 Lunsj

Kl 13.15-15.30 Sesjon 5: *1905 som aktuelt symbol*

Kl 13.15 **Kjetil Köber: "Verre enn unionen med Sverige". Unionshistorie og EU-kamp i Norge**

Kl 13.45 **Stuart Burch: The Past in the Present. Analysing Norway's Centennial Anniversary**

Kl 14.15 Avsluttende diskusjon: Den nasjonale symbolbruk i et 100-årsjubileums-perspektiv
Oppsummerende kommentarer: Jonas Frykman og Olaf Agedal

Kl 15.30 Avslutning av konferansen v/Karl Einar Ellingsen

Det svensk-norske nettverksprosjektet *Prosjekt 1905* ved Historisk Institutt, Universitetet i Oslo, arbeider med den historiefaglige markeringen av hundreårsjubileet for unionsoppløsningen. Prosjektet samarbeider med og støttes av Hundreårsmarkeringen Norge 2005 as og Riksbankens Jubileumsfond. Gjennom forskere knyttet til prosjektet, stipendiater og studenter blir ikke bare unionsoppløsningen og dens forhistorie, men også svensk-norske relasjoner i et 200-årsperspektiv studert nærmere. Prosjektet legger vekt på bred formidling av forskningen, gjennom blant annet publikasjoner, konferanser og internettproduksjoner.

Se: www.nb.no/baser/1905 og www.hf.uio.no/hi/Prosjekt1905

Påmelding til: Siri Døhlen, Voksenåsen, Ullveien 4, 0791 Oslo: siri.dohlen@voksenaasen.no.

Evt spm kan også stilles til: ruth.hemstad@hi.uio.no

Pris: kr. 1250,- for seminar, opphold, middag 4. nov. og lunsj 5. nov.

Kun seminar og lunsj: kr 450,- Middag kr: 300,-

Studentpris seminar og lunsj: kr 100,-

Påmeldingsfrist: 1.oktober.

Voksenåsen Oslo